Valiokunnan lausunto VaVL 1/2016 vp– HE 153/2015 vp

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tullilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallintovaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle tullilaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 153/2015 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava hallintovaliokunnalle.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:
- hallitusneuvos Ismo Mäenpää, valtiovarainministeriö
- pääjuristi Arto Lillman, Tulli
- johtava asiantuntija Soili Sinisalo, Verohallinto

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:
- Veronmaksajain keskusliitto ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Keskuskauppakamari

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksen tarkoituksena on korvata voimassa oleva tullilaki (1466/1994) kokonaan uudella, samannimisellä lailla, jossa on otettu huomioon 1.5.2016 voimaan tulevan *unionin tullikoodeksin*[1] ja sitä koskevan *täytäntöönpanoasetuksen*[2] sekä komission *delegoidun asetuksen*[3] edellyttämät muutokset. Samalla lain rakennetta selkeytetään ja sääntelyssä otetaan huomioon nykyisen perus-

1 Unionin tullikoodeksista annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 952/2013

tuslain asettamat edellytykset. Sääntelyä sovitetaan myös muuhun lainsäädäntöön ja esimerkiksi tulliverotusta ja menettelyä yhdenmukaistetaan muita verolajeja koskevan menettelyn kanssa.

Kysymyksessä on siis kokonaisuudistus, joka täydentää sinänsä suoraan sovellettavan unionin tullikoodeksin täytäntöönpanoa kansallisella tasolla. Samalla käytetään sitä menettelyihin liittyvää liikkumavaraa, jonka unionin tullikoodeksi liitännäissäädöksineen yhä antaa.

Rajaus

Tullilainsäädäntö palvelee EU:n yhteistä kauppapolitiikkaa. Sen vuoksi sekä nykyisen että uuden tullilain keskeinen sisältö koostuu yleisten säännösten lisäksi Tullin toimivaltuuksia ja varsinaista tullitoimintaa koskevista säännöksistä. Tätä koskeva sääntely kuuluu hallintovaliokunnan toimialaan, minkä vuoksi se jää pääosin valtiovarainvaliokunnan tarkastelun ulkopuolelle.

Valiokunta toteaa kuitenkin, että tullilain säännöksiä esitetään yhtenäistettäväksi eräiltä osin muiden kansallisten verolakien kanssa (k. 3.2.3). Johtoa on haettu veronkantolaista, valmisteverotuslaista ja autoverolaista. Ajatuksena on, että eri verolajeja koskevat menettely- ja muutkin säännökset olisivat mahdollisimman yhdenmukaisia. Esityksessä on pyritty ottamaan lisäksi huomioon osin jo ns. *Valmis-hankkeessa*[4] veronkantolakiin ehdotettavat muutokset. Esitys on valiokunnan mielestä näiltä osin perusteltu ja hyväksyttävissä muutoksitta.

Tulli vastaa nykyisin tullitoiminnan ohella myös autoverotuksen ja valmisteverotuksen toimittamisesta sekä maahantuonnin arvonlisäverotuksesta. Näiltä osin sääntely sisältyy asianomaisiin verolakeihin ja kuuluu valtiovarainvaliokunnan varsinaiseen toimialaan. Valiokunta käsittelee sen vuoksi seuraavassa esitystä siltä osin, kuin se koskee näitä lakeja (lakiehdotukset 2, 3, 5 ja 8).

Verolakeja koskevat ehdotukset

Verolakeihin ehdotetut muutokset ovat pääosin unionin tullikoodeksin aiheuttamia teknisluonteisia seurannaismuutoksia, joihin valiokunnalla ei ole huomautettavaa. Erityisen ongelmattomia ovat autoverolakiin (lakiehdotus 3) sekä harmaan talouden selvitysyksiköstä annettuun lakiin (lakiehdotus 5) esitetyt muutokset.

Valiokunta katsoo, että myös arvonlisäverolakiin (lakiehdotus 2) ja valmisteverotuslakiin (lakiehdotus 8) esitetyt muutokset voidaan hyväksyä sellaisinaan. Joillakin muutettavaksi esitetyistä säännöksistä on kuitenkin suora yhteys *Valmis-hankkeen* lakiehdotuksiin tai vireillä olevaan

2 Unionin tullikoodeksista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 tiettyjen säännösten täytäntöönpanoa koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annettu komission täytäntöönpanoasetus (EU) N:o 2447/2015

3 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 täydentämisestä tiettyjä unionin tullikoodeksin säännöksiä koskevien yksityiskohtaisten sääntöjen osalta annettu komission delegoitu asetus (EU) N:o 2446/2015

4 Valmis-hankkeella tarkoitetaan Verohallinnon kantamia veroja koskevaa laajaa tietojärjestelmäuudistusta, jonka yhteydessä on tarkoitus yhtenäistää myös verotusmenettelyyn ja veronkantoon liittyvä lainsäädäntö. Hankkeen ensimmäistä vaihetta koskeva lainsäädäntöesitys on annettu hiljattain eduskunnalle (HE 29/2016 vp). Siinä mm. voimassa oleva veronkantolaki esitetään kumottavaksi ja korvattavaksi uudella, samannimisellä lailla. Esitys sisältää muutosehdotuksia myös mm. korkoseuraamuksiin.

toiseen hankkeeseen, jossa selvitetään Tullin verotustehtävien siirtoa Verohallinnolle (ns. *VETO-hanke*). Nyt käsiteltäviin verolakiehdotuksiin sisältyvien yksittäisten säännösten muutostarve tulee kuitenkin ratkaista näiden esitysten käsittelyn yhteydessä.

Menettelyä puoltaa myös lakien voimaantuloajankohta: tullilain kokonaisuudistus on saatettava voimaan 1.5.2016, kun *Valmis-hankkeen* ensivaiheen muutosten on tarkoitus tulla voimaan ensi vuoden alusta. Myös *VETO-hankkeen* hankesuunnitelmassa tähdätään siihen, että valmisteverotus ja autoverotus siirtyisivät Verohallintoon 1.1.2017. Siihen liittyvät lainsäädäntöesitykset annettaisiin siis eduskunnalle syysistuntokaudella 2016. Maahantuonnin arvonlisäverotus on tarkoitus siirtää Verohallinnolle siinä vaiheessa, kun siihen liittyvät tehtävät voidaan integroida *Valmis*-ohjelmistoon.

Lausuntoyhteenveto

Valiokunta toteaa kokoavasti, että esitys on lähtökohdiltaan perusteltu ja tarpeellinen ja sen verotusta koskevat säädösehdotukset voidaan hyväksyä tässä yhteydessä muuttamattomina.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Valtiovarainvaliokunta esittää,

että hallintovaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 1.4.2016

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Maria Tolppanen ps
jäsen Touko Aalto vihr
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Susanna Huovinen sd
jäsen Kalle Jokinen kok
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Elina Lepomäki kok
jäsen Mika Lintilä kesk
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ville Vähämäki ps
varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Jani Mäkelä ps

varajäsen Jari Ronkainen ps
varajäsen Harry Wallin sd
varajäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen